

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 49

van **KARL VANLOUWE**

datum: 25 oktober 2022

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Werking Europese interne markt - Single Market Emergency Instrument (SMEI)

De Europese Commissie lanceerde in september 2022 een voorstel om een 'Single Market Emergency Instrument' te creëren. Dit instrument heeft tot doel de werking van de interne markt te vrijwaren tijdens uitzonderlijke crisisperioden. Zo haperde de interne markt tijdens de eerste maanden van de coronacrisis, toen lidstaten allerlei protectionistische maatregelen namen of zelfs hun grenzen sloten.

Heel concreet is het instrument erop gericht om het vrije verkeer van goederen en werknemers te vrijwaren. De Commissie zou bovendien bijzondere krachten uit het beleidsinstrument putten, zoals de mogelijkheid om kritische bevoorradingsketens te monitoren, doelstellingen voor de lidstaten te stellen op vlak van strategische reserves en, in noodgevallen, bestellingen van bepaalde economische actoren prioriteit te geven boven andere, en het delen van gevoelige bedrijfsinformatie.

Over de noodzaak om de interne markt ook in uitzonderlijke crisistijden te beschermen, bestaat uiteraard consensus. De coronacrisis heeft meer dan duidelijk gemaakt dat een goed functionerende interne markt essentieel is. Het is dan ook een positieve ontwikkeling dat nagedacht wordt over de vrijwaring van de interne markt, ook in uitdagende tijden, die bepaalde lidstaten nopen tot protectionisme.

Toch zijn er bij het huidige SMEI-voorstel bedenkingen te formuleren, niet het minst wat betreft de verregaande interventie maatregelen die de Commissie uit dit instrument zou putten. Die bedenkingen werden ook tijdens een eerste bespreking van het voorstel van de Europese Commissie tijdens de Raad Concurrentievermogen van 29 september 2022 geuit. Zo lieten bijvoorbeeld Estland en Nederland zich kritisch uit over de verplichting voor bedrijven om gevoelige bedrijfsinformatie te delen. Op lange termijn kunnen zulke interventionistische maatregelen de interne markt schaden, aangezien ze afbreuk doen aan het imago van de Europese Unie als investeringsregio.

Voor Vlaanderen is de interne markt uiteraard zeer belangrijk. Vlaanderen is een open regio met een handelsgerichte economie. Daarom moet Vlaanderen erover waken dat op een weloverwogen manier met de interne markt wordt omgegaan, zonder er ongewild schade aan te berokkenen.

1. Hoe evalueert de minister-president het SMEI-voorstel?
2. Hoe reageert de minister-president op de kritiek dat het voorstel te interventionistisch is en te verregaande bevoegdheden aan de Europese Commissie toekent, met name op vlak van (i) rapportageverplichting en aanleg van strategische

voorraden, (ii) verplichte prioritering van bepaalde orders en (iii) het opvragen van gevoelige bedrijfsinformatie?

3. Vond er al intra-Belgisch overleg plaats over het SMEI-instrument? Zo ja, welk Belgisch standpunt werd dan uiteindelijk vastgelegd?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 49 van 25 oktober 2022

van **KARL VANLOUWE**

1. Een goed functionerende interne markt is essentieel voor onze mondiale concurrentiepositie en een aantrekkelijk vestigings- en ondernemingsklimaat. Tijdens de coronapandemie was de interne markt kwetsbaar door onvoorziene verstoringen van toeleveringsketens en lidstaten die zonder overleg eenzijdige crisismaatregelen namen. Daarom steun ik de oprichting van een structureel crisisresponsmechanisme om verstoringen op de interne markt en de strategische toeleveringsketens tegen te gaan.

In het bijzonder sta ik positief tegenover het kader voor noodplanning in het [voorstel betreffende het nieuwe noodinstrument voor de eengemaakte markt](#) (SMEI). De coördinatie en informatiedeling tussen de lidstaten en de Europese Commissie tijdens crisissen zijn een eerste logische stap in het creëren van een werkbaar crisisresponsmechanisme.

Mijn eerste inschatting is echter dat er nog veel vragen zijn, een analyse die vele lidstaten met mij delen. Zo ben ik bezorgd over de macht die het voorstel geeft aan de Europese Commissie, vooral bij het activeren van de noodfasen. De Europese Commissie dient de proportionaliteit van het SMEI-voorstel te verduidelijken en beter te onderbouwen. Ook heb ik nog vragen over de noodzaak en het nut van te focussen op strategische reserves en afhankelijkheden.

Ten slotte dient het SMEI-voorstel afgestemd te worden met reeds bestaande, of in oprichting zijnde, EU-kaders voor crisisbeheersing, alsook met EU-regels voor specifieke sectoren, toeleveringsketens of producten. Daarnaast heb ik reeds verzocht om in synergieën te voorzien met de [mededeling over het noodplan voor vervoer](#) en de solidariteitscorridors voor de export van Oekraïense landbouwproducten.

2. In het SMEI-voorstel zijn er inderdaad verstrekkende maatregelen voor bedrijven opgenomen die weloverwogen beoordeeld dienen te worden. Vlaanderen heeft gevraagd om bijkomende aandacht te besteden aan het belang van vertrouwelijke bedrijfsinformatie en de bijkomende lasten die deze maatregelen voor KMO's zullen betekenen. Ik zal iedere maatregel in dit voorstel nauwgezet op zijn merites beoordelen.
Op heden is de Europese Commissie nog bezig met bijkomende informatie te geven en de vragen van de lidstaten over het SMEI-voorstel te beantwoorden. Met de bijkomende informatie van de Europese Commissie zal mijn administratie een Vlaams standpunt formuleren in de komende weken. Op die manier kunnen we op een gefundeerde en voorbereide wijze de Belgische en Europese onderhandelingen aanvatten.
3. Enkele weken na de publicatie van het SMEI-voorstel organiseerde de FOD Buitenlandse Zaken een DGE-vergadering waarop van gedachten werd gewisseld over de Belgische input voor de technische besprekingen. De opmerkingen vanuit Vlaanderen werden hierin meegenomen. Een definitief Belgisch standpunt zal op een later moment bepaald worden.